

การศึกษาการดำเนินการนิเทศงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

นางสาวนพวรรณ ญาณะนันท์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิศูตริ ภาคบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 638 - 437 - 6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF IMPLEMENTATION OF THE ACADAMIC SUPERVISION AT
THE LOWER SECONDERY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER
THE EXPANSION OF BASIC EDUCATION OPPORTUNITY PROJECT UNDER
THE JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION**

Miss.Nopawan Yananant

สถาบันวิทยบริการ

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Supervision and Curriculum Development**

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1997

ISBN 974 - 638 - 437 - 6

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาการดำเนินการนิเทศงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับพื้นฐาน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

โดย นางสาวนพวรรณ ญาณะนันท์

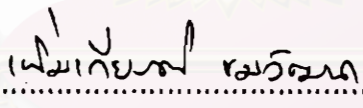
ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ไฉรัตน์ บุญสวัสดิ์

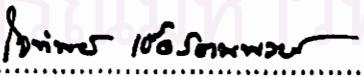
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ไฉรัตน์ บุญสวัสดิ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์)

ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อจัดซื้อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

นพวรรณ ญาณะนันท์ : การดำเนินการนิเทศงานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของ
โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร (A
STUDY OF IMPLEMENTATION OF THE ACADEMIC SUPERVISION AT THE
LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE
EXPANSION BASIC EDUCATION OPORTUNITY PROJECT UNDER THE
JURISDICTION OF THE BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION)
อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ไกรรัตน์ บุญสวัสดิ์, 132 หน้า ISBN 974-638-437-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินการและปัญหาการดำเนินการนิเทศ
งานวิชาการในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา เครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลทั้ง 2 ฉบับโดย การวิเคราะห์เนื้อหา
แจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินการนิเทศงานวิชาการระดับโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนแจ้งนโยบายการนิเทศ
งานวิชาการแก่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้คัดเลือกและแต่งตั้ง
คณะกรรมการดำเนินการนิเทศ และ เป็นผู้ดำเนินการกำหนดกรอบแผนงานการนิเทศงานวิชาการ

ปัญหาการดำเนินการนิเทศงานวิชาการระดับโรงเรียน ได้แก่ เอกสารการแจ้งนโยบายมี
ไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และ ขาด
บุคลากรที่มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน

2. การดำเนินการนิเทศงานวิชาการระดับหมวดวิชา ครูทุกคนในหมวดวิชาร่วมกันสำรวจ
ความต้องการจำเป็นเพื่อวางแผนการนิเทศโดยเขียนโครงการตนเองนโยบายของหมวดวิชา และ เตรียม
การแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบโครงการพร้อมทั้งเตรียมปัจจัยด้านบุคลากรก่อนลงมือปฏิบัติงาน และ
รายงานผลการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษรแก่ผู้บริหารโรงเรียนให้ได้รับทราบ ส่วนการประเมิน
โครงการพิจารณาจากคุณภาพและปริมาณงานหลังจากสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการ

ปัญหาการดำเนินการนิเทศงานวิชาการระดับหมวดวิชา ได้แก่ ขาดความร่วมมือของ
บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูล ขาดการให้คำแนะนำและปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
มีงบประมาณจำกัด และ กระบวนการประเมินไม่ได้ทำต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

บริหารการศึกษา

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

นิตการศึกษาศาสตร์
2540

ลายมือชื่อนิตด
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970745027 SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

: MAJOR

KEY WORD: IMPLEMENTATION / ACADEMIC SUPERVISION / BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION
NOPAWAN YANANANT : A STUDY OF IMPLEMENTATION OF THE ACADEMIC SUPERVISION
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE EXPANSION
OF BASIC EDUCATION OPORTUNITY PROJECT UNDER THE JURISDICTION OF THE
BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION. THESIS ADVISOR : ASSO . PROF . VALAIRAT
BOONSWASDI , 132 pp . ISBN 974-638-437-6

The purpose of this research was to study the implementation of the academic supervision at the lower secondary schools under the Expansion of Basic Education Opportunity project under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration. The population consisted of 48 school administrators 48 academic deputy heads and 432 department heads. Research device used in this research were interview and questionnaire. Data was analyzed by using content analysis, frequency of distribution and percentage.

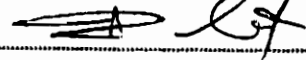
The research findings were as follows :

1. For implementation of academic supervision at school level, school administrators informed academic deputy heads and department heads the policy on academic supervision committee to carry out as well as to fix frame of work plan on academic supervision

The problems of academic supervision in school level contain that documents of informing the policy are not sufficient. There is a lack of personnel who have knowledge to understanding about and there was a lack of personnel who have knowledge and skill in operation.

2. Regarding academic supervision in department level, every teacher in the department jointly surveyed need assessment so as to lay down supervision plan by writing the project to respond the policy of the department as well as preparing to appoint personnel responsible for the project also, preparation of the personnel before operation and report an operating results to school administrators. As to evaluation of the project, consideration was given from quality and work quantity after ending operation of the project.

The problems of academic supervision in department level contain that there was a lack of cooperation of personnel, who were involved in providing data; there is a lack of giving advice and consultation about operation, there was limited budget and the evaluating process was not done continuously and systematically.

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา..... ลายมือชื่อผู้ผลิต.....
สาขาวิชา.....นิเทศการศึกษาศึกษาและพัฒนาคนพิการ.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2540.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ไฉฉวีรัตน์ บุญสวัสดิ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา แนวคิด แนวทางในการวิจัย ตรวจสอบและแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ พร้อมทั้งได้อุทิศเวลาและให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอด ระยะเวลาในการทำวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด รองศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ชมวัฒนา ที่ได้ให้คำปรึกษาแนะนำด้วยความเต็มใจเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ปรีชา นิพนธ์พิทยา อาจารย์ไพรัช อรรถกามาพันธ์ ศึกษาานิเทศก์สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่ได้ให้ข้อมูลและคำแนะนำ ตลอดจนความอนุเคราะห์ในเรื่องต่างๆ ซึ่งล้วนแต่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิจัยในครั้งนี้ทั้งสิ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงที่กรุณาใช้เวลาอันมีค่าในการ แสดงความคิดเห็น ผู้บริหารโรงเรียน และครูหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนขยายโอกาสขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานครทุกท่าน ที่กรุณาให้ความร่วมมือให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณพิชัย แม้นเจริญ คุณนภาพร นิลทร คุณพิชิต - สุภาวดี ประเสริฐพันธ์ คุณเกษร สิงห์ชนะ คุณเบญจวรรณ จินดากุล คุณธีรจิตร์ จอกแก้ว คุณจินตนา สิงห์อาจ เพื่อนๆ รุ่นพี่ทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า การเก็บรวบรวมข้อมูล และกำลังใจในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

และท้ายที่สุดผู้วิจัยขอมอบสิ่งดีงามของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่คุณยาย คุณพ่อ คุณแม่ และครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและหล่อหลอมให้ผู้วิจัยได้เจริญงอกงามมาจากฉบับนี้

นพวรรณ ญาณะนันท์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2 ทฤษฎี หลักการ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	9
ความจำเป็นในการนิเทศงานวิชาการในโรงเรียน.....	9
จุดมุ่งหมายของการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	11
หลักการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	12
บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	13
กิจกรรมการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน.....	18
โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	21
การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
	การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	48
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	90
	สรุปผลการวิจัย.....	90
	อภิปรายผลการวิจัย.....	93
	ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	101
	รายการอ้างอิง.....	103
	ภาคผนวก	
	ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย.....	107
	ข หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	109
	ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	113
	ประวัติผู้เขียน.....	132

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป และได้รับคืนเป็นฉบับสมบูรณ์.....	49
2	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์.....	52
3	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4	แสดงการแจ้งนโยบายการนิเทศ.....	56
5	แสดงการตั้งคณะกรรมการดำเนินงานนิเทศ.....	59
6	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดกรอบแผนงานการนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน.....	65
7	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการสำรวจความต้องการจำเป็น.....	71
8	แสดงข้อมูลการวางแผนการนิเทศ.....	74
9	แสดงการดำเนินการปฏิบัติงาน.....	79
10	แสดงการประเมินผล.....	86

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน.....	28
2	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ระดับโรงเรียน.....	30
3	โครงสร้างของขั้นตอนการดำเนินงานนิเทศงานวิชาการ ภายในโรงเรียน ระดับหมวดวิชา.....	31

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย